

8. Фактори формування конкурентоспроможності підприємства

Жанна Іванова, Ольга Литвинюк

Національний університет харчових технологій

Вступ: Умовою розвитку ринкової економіки є створення конкурентного середовища та організація взаємодії суб'єктів, які конкурують між собою у сфері виробництва і просування на ринок товарів та послуг. Конкуренція виступає причиною виникнення одних підприємств і галузей, а також зникнення інших. Проте, для отримання конкурентних переваг у галузі, підприємству необхідно дослідити та визначити фактори, що впливають на підвищення його конкурентоспроможності.

Матеріали і методи: При дослідженні використовувалися наукові концепції та теоретичні розробки вітчизняних вчених щодо визначення факторів формування конкурентоспроможності підприємства; загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, дослідження та прогнозування сучасних тенденцій розвитку ринку.

Результати: Однією з важливих передумов формування конкурентоспроможності підприємства є виокремлення сукупності факторів, вплив яких може підвищити або зменшити її загальний рівень. Аналіз факторів дає змогу визначити сильні та слабкі сторони діяльності підприємства, розробити заходи щодо підвищення його конкурентоспроможності [3].

Найбільш розповсюдженою в економічній літературі є класифікація факторів формування конкурентоспроможності підприємств на зовнішні та внутрішні (рис. 1).

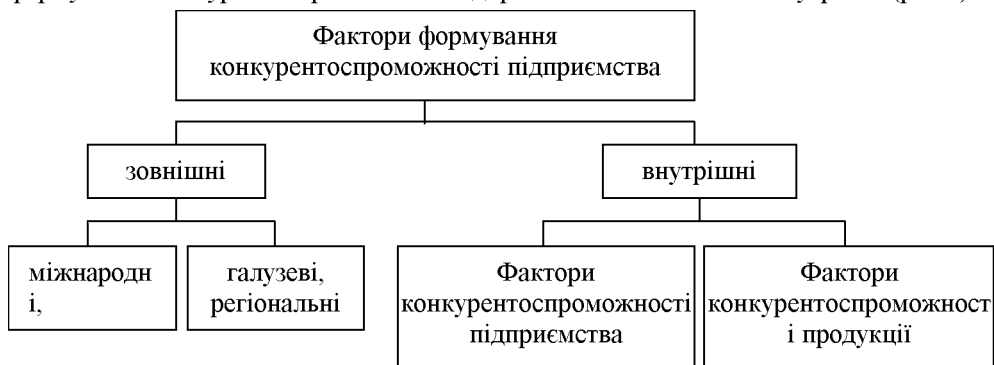

Рис. 1. Фактори формування конкурентоспроможності підприємства

До міжнародних та національних факторів відносяться конкурентоспроможність економіки країни в цілому та імідж держави на міжнародній арені, якість державного регулювання, політичні, правові, економічні, природно-географічні, соціокультурні фактори, науково-технічний потенціал та розвиток інфраструктури.

До галузевих факторів окремі дослідники відносять ті з них, що впливають на конкурентні переваги підприємства та формуються на рівні регіону, галузі: конкурентоспроможність та інвестиційна привабливість галузі або регіону; наявність вхідних бар'єрів; доступність ресурсів, їх вартість; наявність регіональних програм підтримки бізнесу; рівень розвитку регіональної інфраструктури [1].

Фактори конкурентоспроможності підприємства визначаються потенціалом підприємства та представлені як сукупність виробничого, техніко-технологічного,

маркетингового, фінансового, організаційного, трудового, інноваційного потенціалу [2].

Усі складові конкурентоспроможного потенціалу підприємства взаємопов'язані між собою. Їх поєднання в сукупності характеризує стан та можливості підприємства по створенню та розвитку власних конкурентних переваг [5].

Провідна роль у формуванні конкурентоспроможності підприємства належить показникам конкурентоспроможності продукції. Конкурентоспроможність продукції характеризується якістю продукції, якістю сервісу продукції, споживанням продукції, маркетинговим просуванням продукції [4].

Висновки: Оцінюючи конкурентоспроможність підприємства необхідно враховувати фактори конкурентоспроможності продукції, потенціалу підприємства, галузей, регіонів і країни в цілому. Врахування запропонованих факторів, надасть змогу розробити систему показників конкурентоспроможності та методи її оцінки, спрямувати їх на ліквідацію існуючих проблем підприємства. Наведені фактори дозволяють створити і підтримувати належний рівень конкурентних переваг підприємства, а також визначити поточне та стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємства.

Література

1. Іванов Ю.Б. Конкурентні переваги підприємства: оцінка, формування та розвиток / Ю.Б. Іванов, П.А. Орлов, О.Ю. Іванова; НАН України, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку. – Х. : ІНЖЕК, 2008. – 352 с.

2. Костюк Л. А. Теоретичні та методичні засади оцінки конкурентоспроможності / Л. А. Костюк // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. (Економічні науки). – 2012. – Випуск 2. – С. 22 – 30.

3. Павлова В.А. Фактори, що формують конкурентоспроможність / В.А. Павлова //Європейський вибір України: проблеми теорії та практики реалізації: Матеріали міжн. наук.-практ. конф. – Д.: Вид-во ДУЕП. – 2003. – С. 76–78.

4. Погребняк Д. В. Методи діагностики конкурентоспроможності підприємства / Д. В. Погребняк // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. Збірник наукових праць. – 2011. – Випуск 32. – С. 45 – 51.

5. Савчук С. И. Основы теории конкурентоспособности : монография / С. И. Савчук [под науч. ред. акад. НАН Б. В. Буркинського]. – Мариуполь: Рената, 2007. – 520 с